

8. marec velja vse od svojih začetkov za mednarodni dan *delovnih* žena. To pomeni, da je ta dan neločljivo povezan z doseganjem delavskih, socialnih, političnih in ekonomskih pravic. Pot do njih pa nikoli ni bila ne kratka in ne lahka. Nasprotno, je težka in trnava ter neizogibno povezana s fizičnim naporom, odrekanjem in žrtvami. Boj za dosego pravic pa se ni in se ne sme končati le z obeleževanjem tega dne. Pravzaprav se v današnjih pogojih vedno večjega izkoriščanja delovnih ljudi, žensk in moških, mora spet obuditi, nadaljevati in še stopnjevati.

V preteklosti je bilo sicer že izbojevanih precej pravic in koncesij, ki so dvignili življenjski standard delovnih ljudi, a ne smemo pozabiti, da je bilo to priborjeno v časih, ko je bilo razmerje moči izrazito nagnjeno v prid organiziranemu delavstvu. Plačan dopust in plačana porodniška sta le del izborjenih pravic. A glede na to, da ženske doma večinoma še vedno opravijo nesorazmerno velik delež prostovoljnega oz. neplačanega dela, pri vodenju gospodinjstva in vzgoji otrok, bi lahko rekli, da še vedno pretežno živijo v družbenih odnosih, ki so bili značilni za fevdalizem. Zraven tega ženske prevladujejo tudi v gospodarskih panogah, kjer je intenziteta dela zelo visoka in se še povečuje (npr. trgovina, gostinstvo in turizem) ali na delavnih mestih, ki so najslabše plačana (npr. čistilke in sobarice).

Rešitev za ta problem sicer obstaja, a nikakor ni lahka. Predvsem se moramo v prvi fazi zavedati, da se njegovega reševanja ne bo lotil nihče, če se tega ne bomo lotili sami. V ta namen ni dovolj, da se ljudi nekajkrat na leto pripelje na ulice in izpelje kakšna tiskovna konferenca. Boj za pravice se mora primarno odvijati na delovnih mestih, z organiziranjem kolektivov, z medsebojnim povezovanjem in grajenjem solidarnosti med delavkami in delavci. Skratka, potrebno je obuditi vse tiste mehanizme, ki se jih zadnje obdobje tako načrtno uničuje.

Da obuditev delavske solidarnosti in boja ni nemogoča, nam kaže tudi primer iz ne tako davne preteklosti. Divjo stavko v Gorenju l. 2009, ki je na koncu celo doprinesla k dvigu minimalne plače za več kot 20%, so v večini vodile ženske. Ženske morajo - že zaradi tega, ker ni nikogar drugega - tudi prevzeti vodilno vlogo v delavskih bojih v okviru tistih poklicev, v katerih so same tudi pretežno zaposlene.

In da končam z mislijo, ki je bila že marsikdaj izrečena in prav zaradi svoje resničnosti kroži v takšni ali drugačni obliki: Nobena pravica ni bila še nikoli podeljena. Prav vsaka je bila izborjena. Moč ne leži v nagovarjanju, ampak v organiziranju in solidarnosti.